

2016
3 (60)

XORIJIY FILOLOGIYA

til * adabiyot * ta'lim

FOREIGN PHILOLOGY

language * literature * education

O‘zbekiston Respublikasi
Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi

SAMARQAND DAVLAT CHET TILLAR INSTITUTI

XORIJIY FILOLOGIYA

til • adabiyot • ta’lim

ilmiy – uslubiy jurnal

Samarqand

3 (60)/ 2016

**Ministry of Higher and Secondary Special
Education of the Republic of Uzbekistan**

SAMARKAND STATE INSTITUTE OF FOREIGN LANGUAGES

FOREIGN PHILOLOGY

Language • Literature • Education

Scientific-methodology journal

Samarkand

Хорижий филология: тил, адабиёт, таълим.
№3 (60), 2016.

Уч ойда бир марта чиқадиган
илмий-услубий журнал

Муассис: Самарқанд давлат чет тиллар
институтини

Тахрир хайъати:

ТУХТАСИНОВ Илҳомжон (раис)
САФАРОВ Шаҳриёр (бош муҳаррир)
АШУРОВА Дилором
АШУРОВ Шаҳобиддин
БУШУЙ Анатолий
ТУРНИЁЗОВ Нёмат
(муҳаррир ўринбосари)
РИЗАЕВ Баҳодир
ХОЛБЕКОВ Муҳаммаджон
ИСМОЙЛОВ Салоҳиддин
КИСЕЛЁВ Дмитрий
ҲАЙИТОВ Салоҳиддин (масъул котиб)

Жамоатчилик кенгаши:

БУШУЙ Татьяна
ГИЙОМ Оливье (Франция)
КИДА Цуйоши (Япония)
СИГМИЛЛЕР Стив (АҚШ)
РАҲИМОВ Сотиболди
УСМОНОВ Ўрол
ЖИАНГ Фенг (Хитой)
РАҲИМОВ Ганишер
МИРЗАЕВ Ибодулло

Журнал Олий Аттестация комиссиясининг
филология фанлари бўйича эксперт кенгаши (2014
йил 10 мартдаги 2-сонли баённома) тавсияси билан
зарурий наирлар рўйхатига киритилган.

Тахририят манзили:

Самарқанд ш., Бўстонсарой кўчаси, 93,
СамДҲТИ.
Телефонлар: (998-662)233-78-43; (998-662)231-13-42
Факс: (998-662) 210-00-18.
Email: ssifl_info@mail.ru

Журнал Самарқанд вилоят матбуот ва
ахборот бошқармаси томонидан № 09-12 рақам
билан рўйхатга олинган.

ISSN: 2181-743X; Индекс 1266.

Журнал 2001 йилдан чиқа бошлаган.

Foreign Philology: Language, Literature, Education.
№3 (60), 2016.

Scientific-methodical journal

Founder: Samarkand State Institute of Foreign
Languages

Editorial Board:

TUKHTASINOV Ilhomjon (chairman)
SAFAROV Shahriyor (editor-in-chief)
ASHUROVA Dilorom
ASHUROV Shahobiddin
BUSHUY Anatoliy
TURNIYOZOV Nemat (vice editor)
RIZAYEV Bakhodir
KHOLBEKOV Mukhammadjon
ISMAILOV Salohiddin
KISELYOV Dmitriy
HAYITOV Salohiddin (executive secretary)

Public Council:

BUSHUY Tatyana
GUILLAUME Olivier (France)
KIDA Tsuyoshi (Japan)
SEEGMILLER Stev (USA)
RAKHIMOV Sotiboldi
USMONOV Ural
JIANG Feng (China)
RAKHIMOV Ganisher
MIRZAEV Ibodullo

The journal is included in the list of required
publications according to the recommendation of the
expert council in filological sciences of Higher
Attestation Committee (Proceeding #2 from March 10,
2014).

Address:

Samarkand, Bustansaray str. 93, SamSIFL.
Phone: (998-662) 233-78-43; (998-662)231-13-42
Fax: (998-662) 210-00-18
Email: ssifl_info@mail.ru

The journal is registered under No 09-12 by
Samarkand Regional Department of press and
information.

ISSN: 2181-743X; Index 1266.

The journal has been published since 2001.

Журналнинг мазкур сони юртимиз
Мустақиллигининг 25 йиллигига ва мустақил
Ўзбек давлатининг Буюк Меъмори Ислом
Каримовнинг ёрқин хотирасига бағишланмоқда.

Қисқа давр – 25 йил давомида
мамлакатимизда асрларга татиғулик бунёдкорлик
ишлари амалга оширилганлигига биз гувоҳмиз,
дунё қойил-у лол. Бундай ижобий ўзгаришлар,
ютуқларнинг барчаси бевосита Биринчи
Президентимиз Ислом Каримовнинг номи билан
боғлиқ. Элим, юртим деб умр кечирган, миллат
равнақи учун ўзини фидо қилиб яшаган буюк
раҳбар, доно сиёсатчи, халқнинг чексиз
муҳаббатини қозонган ИНСОН хотираси
қалбларда мангу яшайди.

ПРЕЗИДЕНТ МАРСИЯСИ

*Дунёравон, дунёравон, дунёравон йўлида,
Бир кўлида курол, яна кабутар бир кўлида.
Ярми бузгун, ярми кузгун, ярми қашқир дунёда,
Кўйиб берсанг бир-бирини гажиб ташир дунёда –
Эгни юпун, ҳоли забун, бўйни эгик, нотапон,
Ўзбекларни тўфонлардан ким сақлади соғ-омон?
Қай улуг зот бу миллатга номус берди, ор берди,
Кўкрагини осмон қилиб бургут берди, сор берди?
Ай Ватаним, ай онажон, у ҳақсиз замонларинг,
Авлиёю азизларинг – топталган маконларинг!
Дунёравон, дунёравон – гоҳи тўқ, гоҳ оч тараф,
Ярми ҳилол тараф бўлса, ярми эса хоч тараф.
Арслон бўлиб истибдодга кўрқмай панжа солди ким?
Миллат юкин, Ватан юкин елкасига олди ким?
Қай улуг зот халос айлаб тухмату жазолардан,
Қутқаролди ўз халқини балою қазолардан?
Темурхоннинг наслидан деб фарзга олсам арзигай,
Ўз бобомдан шу каломни қарзга олсам арзигай.
Ай онажон, ай болажон, ай жонга жон, отажон,
Ўзбекистон Ватан бўлди, Ўзбекистон, онажон!
Садоқату тимсолидай буюк бу юрт – фарзандинг,
Йигла ўзбек, йигла она, кетмиш буюк фарзандинг.
Истиқлолнинг балогати, чорак аср тонгида,
Ўз ота ҳам онасию, Соҳибқирон ёнида,
Бажо айла бунинг сўнгги хоҳишу армонини –*

*Ерга қўйди бутун миллат миллатнинг сарбонини.
Кўкда қуёш тўхтаб қолган: “Қандай буюк мотам?..” дер,
Ота уйи “Болам!..” дейди, ёшу -қари “Отам!..” дер.
Борми яна шундай дилбанд, жони жонингга пайванд,
Йигла ўзбек, йигла она, йигла қадим Самарқанд!
Она юртим, таскин бергин шаҳру қишлоқларингга,
Юзларимни босиб йиглаймен ҳам байроқларингга.
Хомуш қолмиш гам чеккандай мисли оқ тилақларинг –
Мустақиллик майдонида турнаю лайлақларинг.
Кўрдим сени – қайғудасан, юлдузимсан, кунимсан,
Қизимдирсан, синглимдирсан, оғамдирсан, инимсан,
Йигла буюк, ай болажон, йигла Ватан, онажон:
Руҳингиз шод бўлсин, биздан рози бўлинг, отажон!
Орзу-ниятсиз кетмас, сўнмас улуғ мақсадлар,
Барчасини рўёб айлар Сиз ўстирган фарзандлар.
Қарам бўлмас бундан буён ҳар ёву ҳар ётга юрт,
Ўзбекистон – она юртдир, Ўзбекистон – ота юрт.
Дунё гарчи қалқиб ётар – тўқ тараф ҳам, оч тараф,
Элим дея, юртим дея ёнган зотларга шараф!
Бутун умри, бор ҳаёти – дахлдорлик, қарздорлик,
Буюкларга – озод Ватан, обод Ватан ёдгорлик.
Ай болажон, ай онажон, йигла Ватан, онажон:
Руҳингиз шод бўлсин, биздан рози бўлинг, отажон!*

Сирожиддин Саййид,
Ўзбекистон халқ шоири

МУНДАРИЖА

МАҚОЛАЛАР

Йўлдошев Б. Ўзбек тилшунослигининг мустақиллик йилларидаги тараққиёти хақида.....9

Холбеков М. Ўзбекистонда таржима ва таржимашунослик..... 16

Бушуй А. Полный толковый словарь узбекского языка – фундаментальный труд в мировом лексикографическом процессе 43

Ашурова Д. Развитие когнитивной лингвистики в Узбекистане 54

Рахимов С., Содиқова Д. Ўзбекистонда чоғиштирма лингвистиканинг тамал тоши қўйилишига доир мулоҳазалар 61

Боймирзаева С., Йўлдошев Б. Миллий тилшуносликда матн ва уни ўрганиш муаммолари 67

Мирсанов Ғ. Ўзбекистонда прагмалингвистика тараққиёти..... 76

Акбаров А. Язык и культура – взгляд в прошлое и будущее через лингвистическую призму 84

Примов Б., Бегматов М. Аспектологические исследования в Узбекистане..... 93

Сафаров Ш. Тилшуносликнинг навбатдаги вазифалари..... 98

CONTENTS

REPORTS

Yuldashev B. Development of Uzbek linguistics during the period of Independence 9

Xolbekov M. Translation and translation studies in Uzbekistan 16

Bushuy A. The descriptive dictionary of the Uzbek language – fundamental work in the world lexicography 43

Ashurova D. The development of Cognitive Linguistics in Uzbekistan..... 54

Raximov S., Sadikova D. About development of contrastive linguistics in Uzbekistan 61

Boymirzayeva S., Yuldashev B. Text and problems of its investigation in Uzbekistan 67

Mirsanov G. Development of pragmalinguistics in Uzbekistan..... 76

Akbarov A. Creativity of the language and using the language as communication is peculiar to human being..... 84

Primov B., Begmatov M. Aspectual studies in Uzbekistan..... 93

Safarov Sh. Future tasks of linguistics..... 98